

[Η ροκ μουσική και η νεανική κουλτούρα], Θ. Θεοδώρου

Θ. Θεοδώρου

[Η ροκ μουσική και η νεανική κουλτούρα]

(...) Η μουσική είναι αποτέλεσμα των ευρύτερων κοινωνικών συνθηκών από τις οποίες επηρεάζεται αλλά και τις επηρεάζει. Αντλεί τα νοήματά της από την κοινωνική πραγματικότητα, τα διαμορφώνει και τα εκφράζει, κατασκευάζοντας μια αμφίδρομη σχέση συγκοινωνούντων δοχείων. Δεν θα πρέπει να ξεχνιέται άλλωστε όπως επισημαίνει και ο *Martin* ότι τα νοήματα που προσδίδονται στη μουσική δεν είναι ένα έμφυτο χαρακτηριστικό της. Ο τρόπος που μαθαίνουμε να ακούμε μουσική και να της προσδίδουμε συγκεκριμένα νοήματα είναι αποτέλεσμα της κοινωνικοποίησής μας σε μια συγκεκριμένη κουλτούρα και τρόπο σκέψης.

Η μουσική ροκ λοιπόν και η σύνδεσή της με τα κινήματα της δεκαετίας του 1960 δεν αποτελούν απλά και μόνο μια σύμπτωση. Χρονικά στην αρχή συναντάται η τζαζ ως φορέας έκφρασης της καταπίεσης μιας ολόκληρης ομάδας ανθρώπων, αυτής των μαύρων της Αμερικής που είναι αποδέκτες του κοινωνικού και φυλετικού ρατσισμού της κοινωνίας των Η.Π.Α. Η άρνηση του μέτρου και του κανόνα στη μουσική, ο επιθετικός χαρακτήρας της, το συναίσθημα στον στίχο και την κίνηση, ο αυτοσχεδιασμός, δημιουργούν τη βάση πάνω στην οποία θα αναπτυχθεί αργότερα η ροκ μουσική και κουλτούρα. Ωστόσο για την μεταπολεμική γενιά των νέων της δεκαετίας του 1960 η τζαζ είναι και αυτή κομμάτι της προηγούμενης γενιάς, καθώς και της γενιάς των Μπίτνικ, δηλαδή, όπως υποστηρίζουν οι *Eyerman* και *Jamison* των νεαρών λευκών διανοούμενων κατά βάση και όχι των εφήβων της συγχρονικότητας της δεκαετίας του 1960. Στο σημείο αυτό κάνει την εμφάνισή του το *rock'n' roll*. Πρόκειται για μουσική που δημιουργείται από το αμάλγαμα της *country* και των μπλουζ του αστικού χώρου. Η μοναδικότητα αυτού του νέου είδους μουσικής, είναι ακριβώς αυτό το χαρακτηριστικό της μίξης που για πρώτη φορά συνενώνει λευκή και μαύρη κουλτούρα. Πολύ γρήγορα όμως και με την αρχή της δεκαετίας του 1960, το *rock 'n' roll* γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από την μαζική κουλτούρα και την πολιτισμική βιομηχανία, χάνοντας τα “επαναστατικά” χαρακτηριστικά του. Ωστόσο η “επανάσταση” έχει ήδη συντελεστεί: το προκλητικό και γεμάτο αισθησιασμό *rock 'n' roll* έχει εισβάλει με τη βοήθεια της πολιτισμικής βιομηχανίας στα σπίτια της πουριτανικής Αμερικανικής και όχι μόνο κοινωνίας.

Στην αυγή πλέον της δεκαετίας του 1960 η νεολαία εξακολουθεί να αναζητά την καινούργια νοηματοδότηση και την απόρριψη των παραδοσιακών αξιών. Η μουσική ροκ που αποτέλεσε τον τρόπο έκφρασης των νέων της δεκαετίας του 1960 μετατρέπεται στο βασικό χαρακτηριστικό της. Η δημοφιλής πλέον μουσική αντλεί τα στοιχεία της από την κοινωνική πραγματικότητα, γινόμενη ο εκφραστής μιας ολόκληρης κοινωνικής ομάδας, εκείνης των νέων· μιας ομάδας που θεωρεί ότι αντιστέκεται στα κοινωνικά χαρακτηριστικά που προσπαθούν να της επιβληθούν. Όπως γράφουν οι Eyerman και Jamison, «ήτανε κυρίως στην περίοδο της μετάβασης από το κίνημα των πολιτικών δικαιωμάτων σε μια ευρύτερη πολιτική αντίθεση στον πόλεμο του Βιετνάμ, που εντοπίζεται στα χρόνια μεταξύ 1961 και 1965 που η δημοφιλής μουσική μπορούσε να παίξει τον ρόλο του κατεξοχήν χώρου πειραματισμού και καινοτομίας, μιας διαδικασίας, η οποία έμελλε να οδηγήσει σε μια εκπληκτικά σημαντική μεταβολή της αμερικάνικης και παγκόσμιας κουλτούρας».

(...)

Θανάσης Χ. Θεοδώρου,

[Βιογραφικές ρήξεις και ηθικός πανικός. Η κοινότητα των χίπις στα Μάταλα \(1965-1975\)](#)

Ασκήσεις

1. Η ροκ μουσική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί απελευθερωτική για το άτομο.

Πώς τεκμηριώνεται αυτή η διαπίστωση σύμφωνα με το κείμενο;

 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ-ΤΕΚΜΗΡΙΑ

2. Ο συντάκτης του κειμένου αναφέρει ότι η μουσική συνδέεται άμεσα με την εποχή και την κοινωνία στην οποία δημιουργείται. Με ποια επιχειρήματα και με ποια τεκμήρια υποστηρίζει την άποψή του; Βλ. και [Έκφραση-Έκθεση Γ΄ λυκείου σ. 12](#).

3. Θα μπορούσε η μουσική να αλλάξει τον κόσμο; Να αναπτύξετε τις σκέψεις σας και να διατυπώσετε τις απόψεις σας, στηριζόμενοι και σε παραδείγματα από την ιστορία της μουσικής ή και σε δικές σας διαπιστώσεις.

4. Να οργανώσετε ένα project με θέμα τα μουσικά νεανικά κινήματα. PROJECT
Η έρευνά σας να ακολουθεί τους παρακάτω άξονες:

- Πληροφορίες και περιγραφή των μουσικών κινημάτων (π.χ. Jazz, blues, rock στα '60's, punk, heavy metal, indie, rap, hip hop κ.ά.)
- Πληροφορίες για σημαντικά πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα της εποχής
- Ιδεολογίες που προβάλλονται/σχετίζονται με τα μουσικά κινήματα
- Η μουσική και γενικότερη καλλιτεχνική έκφραση των νέων
- Η επίδραση — κοινωνική, πολιτική ή άλλη — των μουσικών κινημάτων.